

Бібліотека
Сумського фізико-технологічного інституту
4 червня 1993 р.

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА
СУМСЬКОГО ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

КОРОТКІ ВІСТКИ

НА ОСТАННІХ за часом засіданнях спеціалізованої ради СФТІ по захисту дисертації претендентів на вченій ступінь кандидата фізико-математичних наук відбулося два захисти: співробітника Інституту прикладної фізики АН України І. Г. ІГНАТЬЄВА (тема дисертації «Моделювання електричного поля в електростатичних прискорювачах з метою оптимізації їх високовольтної структури») та співробітницю Сумського педагогічного інституту О. І. КУЗЬМЕНКО (тема дисертації «Структура та електрофізичні властивості двошаркових плівок перехідних а-металів»). Обидва претенденти захистилися.

НАПРИКІНЦІ ТРАВНЯ в СФТІ відбулась науково-практична конференція «Механізм керування природокористуванням». В обговоренні важливих, справді злободенних і перспективних питань взяли участь не тільки вчені України, а й Росії, Польщі та Германії. Обмін думками та досвідом був, як стверджують учасники, надзвичайно корисним.

НА СУМСЬКОМУ РАДІО відбувся прямий ефір з ректорами вузів області, в якому взяв участь і головний фізтехівець — І. О. КОВАЛЬОВ. З приємністю відзначаємо, що фізико-технологічний інститут викликав найзначнішу цікавість серед слухачів, а проявилось це в найбільшій кількості запитань до нашого ректора.

ПРОВЕДЕНІ важливі збори, на яких керівництвом інституту був запропонований студентам новий порядок користування гуртожитком в літній період і правила його звільнення, а також принципи надання місць на новий навчальний рік.

В АМЕРИКАНСЬКОМУ місті Сільвер-Спрінг біля православної церкви святого Андрія відкрито пам'ятник видатному українському філософу і поету Григорію Сковороді, який певну частину свого життя провів на Слобожанській частині Сумщини. Кошти на виготовлення і встановлення скульптури зібрала українська громада доколишніх міст.

ПЕРШИЙ в Україні і третій у світі Слов'янський університет відкривається незабаром у Харкові. На його появу дали «добро» керівники всіх слов'янських держав, а ЮНЕСКО видала свідоцтво про підтвердження конвертованості його дипломів. В університеті діятиме 11 факультетів, де викладатимуться богослов'я, етнографія, історія слов'янських та вітчизняних культур.

У ВЧЕНІЙ РАДІ

На квітневому засіданні Вченої Ради СФТІ було розглянуто декілька питань, хоча планувалось лише одне. Поява незапланованих — прикмета нашого часу, яка не хоче рахуватись ні з якими планами, змушуючи звертати увагу на різні поточні моменти.

До таких «несподіваних» питань, що були розглянуті, відносяться і розділення кафедр (інформував А. І. Карліщенко), і затвердження нормативів по НДР (В. А. Хворост), а також затвердження положення про використання коштів від господарчої діяльності відділу позакласної роботи (проректор по навчальній роботі доцент М. І. Волков) тощо.

Кожне з питань — вірніше, його вирішення — тою чи іншою мірою впливає і на поточне життя інституту. Наприклад, затвердження останнього положення сприяє залученню додаткових коштів на організацію та проведення різноманітних студентських заходів, покращенню матеріального стану гуртків за інтересами, а ще — особистій зацікавленості студентів та співробітників у підвищенні ефективності праці і т. п.

Та все ж, незважаючи на важливість додаткових «несподіванок», питання, яке планувалось, так і залишилось головним, а саме — «Стан виконання заходів по забезпеченню якісного комплектування І курсу» (доповідав перший проректор, доцент А. В. Васильєв). Обговоривши доповідь, Вчена Рада прийняла відповідне рішення. До найбільш цікавих його моментів слід віднести наміри:

включити сш № 10 (лицей) та гімназію № 1 в комплекс інституту як структурні підрозділи; проводити постійний аналіз потреб регіону в кадрах з вищою освітою і на його основі (враховуючи розподіл студентів

III курсу) коректувати план прийому на 1 курс;

посилити роботу по створенню навчальних комплексів з медичними училищами та окремими школами сільських районів з метою реалізації завдань цільової підготовки лікаря для сільської місцевості; розширити мережу підготовчих курсів у районах області.

А ще вирішено звернутися до Міністерства освіти України з проханням про відкриття підготовки студентів зі спеціальності «Охорона навколишнього середовища й раціональне використання природних ресурсів», «Фінанси і кредит» на денному відділенні та спеціальності 17.05 (зі спеціалізацією по обладнанню підприємств будівельної індустрії) на заочному відділенні.

На останньому, травневому, засіданні Вченої Ради розглядалось два питання:

— «Про заходи покращення фізичного виховання студентів у навчальному процесі і в позакласний час» (доповідав Ю. К. Берест, зав. кафедрою фізвиховання);

— «Про роботу кафедр ТМБ, МРВ по створенню матеріальної бази, кадровому і навчально-методичному забезпеченню» (доповідали зав. кафедрами О. У. Захаркін та Л. І. Седінкін).

По першому питанню прийнято рішення визнати раціональним розроблення окремої програми покращення фізичного виховання, спортивно-масової роботи, а також відповідної матеріальної бази. По другому — вирішено вважати кадрове питання одним з найважливіших на обох кафедрах і створити умови для завершення докторських і кандидатських дисертацій працівниками кафедр, а також розширити прийом в аспірантуру випускників інституту. Обом завідувачам кафедр запропоновано до кінця року внести пропозиції по створенню при СФТІ спеціалізованої Ради для захисту аспірантами ТМБ і МРВ своїх наукових робіт.

Рішенням бюро Північно-Східного наукового центру АН України створено Сумську філію цього центру. Головним завданням і функціями філії є:

— організація і координація комплексних наукових досліджень з проблем, які мають важливе значення для соціально-економічного розвитку області;

— вивчення й аналіз наукового потенціалу в області, підготовка для Академії наук, місцевих органів влади, міністерств та відомств пропозицій щодо розвитку наукового потенціалу;

— проведення наукової експертизи розміщення нових і реконструкції діючих народно-господарських об'єктів за замовленням органів територіального управління тощо.

Для вирішення цих та подібних їм питань створено Раду центру, в яку ввійшли провідні вчені і фахівці області. Очолив Раду член-кореспондент АН України доктор фізико-математичних наук, професор В. Ю. СТОРІЖКО — директор Інституту прикладної фізики АН України.

Філія приступила до роботи. Створено групу вчених для здійснення наукової експертизи програми «Цукор» — з лютого вже в сезоні 1993 року запровадити ряд новітніх технологій у цукроварні.

Вчені Харкова, Києва і Сум взяли за конкретні роботи по очищенню викидів на заводах «Центроліт», насосному та інших.

Повинен зацікавити читачів «Резонансу» і факт підписання договору про співробітництво між Академією наук України і Сумською обласною державною адміністрацією, яким передбачається ряд заходів, що сприятимуть розвитку науки в області, а значить — і в СФТІ.

Наука — Сумщині

ВІД РАХОВА ДО ЯРЕМЧІ

Вже п'ять років несуть фізтехівці Вахту пам'яті в тих місцях Карпатських гір, де партизани-ковпаківці, наші земляки, вели запеклі бої з фашистськими загарбниками. За цей час на місцях боїв установлено багато меморіальних табличок, впорядковані могили загиблих там воїнів, зведено два пам'ятники. Останнім часом, як відомо, відношення до подій Великої Вітчизняної війни стало дещо неоднозначним. На жаль, словесні дебати і баталії починають набувати матеріального, так би мовити, втілення. Що проявляється і в

руйнуванні пам'ятників загиблим воїнам, і в спалюванні їх могил, і в інших формах вандалізму. Не обійшло це лихо стороною і ті місця, що були упорядковані та увіковічені фізтехівцями. Під час цьогорічної Вахти пам'яті нам і довелося зіткнутися з цим: більшість меморіальних табличок зникла, пам'ятник під горою Хом'як загинлому молодому ковпаківцю Михайлу Семенистому, уродженцю і Глухова, вщент зруйнований, пам'ятник під перевалом Переслон (біля Яремчі) також опоганений, хоча й уцілів. Все, що мож-

ЗВІТУВАЛИ НАУКОВЦІ

Відбулось чергове робоче засідання науково-технічної ради СФТІ. На порядку денному — звіти наукових керівників по держбюджетних темах, що фінансуються Міністерством освіти України. Втім, почалося засідання з розгляду питання «Різне», що було в основному приємним. Так, проректор по науковій роботі В. А. Хворост повідомив, що з 30 робіт, надісланих науковцями фізтеху до республіканської Комісії по науково-технічному прогресу, дванадцять

— виграли конкурс. Серед авторів-переможців — О. Ф. БАЛАЦЬКИЙ, А. В. ЧУПІС, Л. Г. МЕЛЬНИК, А. Р. ЄВТУШЕНКО, В. М. КОВАЛЕНКО та інші. Друга приємна новина (про неї вже «Резонанс» повідомляв) — перемога трьох робіт (із п'яти надісланих) в конкурсі Академії наук України. Автори двох із них — молоді вчені: одної — колектив економістів (М. В. ЯРОШ, Б. А. СЕМЕНЕНКО, С. М. КУЗЬМЕНКО), другої — асистенти кафедри теоретичної фізики (І. А. СКЛЯР та Є. А. ТОРОПОВ). Автори третьої роботи — студенти О. КАРИНЦЕВА та А. ЗЕМЛЕНКО. Фізтехівці вперше взяли участь у подібному конкурсі й одразу ж такий успіх! З чим і поздоровив лауреатів ректор СФТІ І. О. Ковальов, який вручив їм пам'ятні дипломи і грошові премії Академії наук.

Потім звітував професор Л. Г. МЕЛЬНИК, під керівництвом якого здійснюється розроблення програми і комплексу задач по конкурсу «Економіка природокористування», що призначені для підготовки бакалаврів з перспективної спеціальності «еколог». Доводи доповідача на користь продовження розробки теми одногласно були визнані достатньо аргументованими. Така ж думка склалася у присутніх членів ради і після звіту доцента Г. С. ВОРОБИЙОВА, котрий виклав зміст і призначення теми «Дослідження радіаційних ефектів у електромагнітних приборах 0-типу».

Загальний інтерес викликала доповідь професора В. М. КОВАЛЕНКА по темі: «Аеродинамічні програми ортогональних вітроенергетичних установок». Інтерес цей викликаний не тільки оригінальністю, але й актуальністю теми — адже рішенням Верховної Ради України вітроенергетика визнана одним із пріоритетних напрямків у сучасній науці. Наскільки життєво важливо для нашої молоді країни сьогодні все, що тим чи іншим чином пов'язане з енергоносіями, зайвий раз, мабуть, і наголошувати не варто. Доповідач розповів про аналогічні розробки у світовій науці та практиці, пояснивши в чому оригінальність, новітність тої, що ведеться в інститутській лабораторії вітроенергетики. Схвально прийняла рада і той факт, що спеціалісти з аеродинаміки для роботи в лабораторії готуються з числа студентів. Зважившись на ці та інші аргументи, що прозвучали у звіті, склалася думка про необхідність продовження розробки даної теми, що ведеться вже два роки.

А ось тема «Розроблення аналітичних і числових методів вирішення квазістатичних і динамічних задач термом'ягкості», керівник якої доцент В. А. ЯЧМЕНЬОВ, тільки-но почала втілюватись у конкретні форми, тому так детально, як попередні, не розглядалася. Завершилось засідання інформацією начальника НІС В. А. Осипова про стан виконання плану науково-дослідних робіт.

на було підправити і відновити, ми підправили і відновили. Добре попрацювати довелося всім 55 учасникам, серед яких поряд з досвідченими було багато й молодих туристів. Ішли трьома групами — від Рахова до Яремчі. Надовго запам'ятається всім і сходження на Говерлу, і подолання гірських річок, і традиційні туристичні вогнища та пісні.

Ростислав АБРАМІТОВ,
начальник відділу позакласної роботи.

ГОВОРЯТЬ СТУДЕНТИ

Володимир БЕЛАЯ (203/1):

Настрій бойовий. Упевненість, що сесію складу успішно — майже стопроцентна. Не можна не скласти, ніяк не можна, бо, крім усього іншого, отримав у студентському профкомі путівку до Гурзуфа, в наметове містечко, а що за відпочинок з «хвостами»... Отож і тримаю себе в бойовому порядку. Чого й іншим бажаю.

Юлія ПОГАН (206/1):

Трохи лячно. Хоча першу в моєму житті сесію і склала успішно, та друга — значно важча. Перша — це всього два іспити, а друга — аж чотири. Та ще й заліків більше. Повної впевненості, що все гаразд буде, поки що немає, але всі сили в напрузі, все, на що здатна, намагаюсь показати, бо в житті зараз дітися ніде. Інститут — єдина надія.

Для студентів медичного факультету в цьому навчальному році все вперше. Перший дзвінок, перше практичне заняття, перша лекція, перший залік та екзамен, перші студентські канікули — все це вже було в минулому семестрі і навіть встигло призабутися. А попереду ще серйозніші випробування на ізрілість — перевідні державні іспити з фундаментальних дисциплін: анатомії людини та гістології.

І знову студенти-медики перші. Це тому, що з цього навчального року діють нові навчальні плани, якими передбачено вивчення анатомії людини протягом двох семестрів та перенесення гістології на перший семестр. Раніше ж студенти-медики анатомію людини вивчали протягом трьох семестрів і склали

іспит в зимову сесію. Напружений розклад лекцій і практичних занять з анатомії та гістології вимагав від студентів максимуму уваги, розумового та фізичного наванта-

ви та кровеносні судини тієї чи іншої області людського тіла, не знаючи будови м'язів, топографічних особливостей. Тому особливо важко було студентам, які мали ба-

ознайомлення, студенти мають можливість після занять вивчати анатомічні та гістологічні препарати. Готується екзаменаційний м'язово-судинно-нервовий препарат тіла людини, в підготовці якого беруть участь також студенти.

Успіх на екзамені буде супроводжувати тих, хто протягом навчального року добросовісно відноситься до вивчення дисциплін, відвідував лекції та практичні заняття і плідно на них працював, готував навчальні та музейні препарати і показав на іспиті глибокі знання. Отже, традиційного: «Ні пуху, ні пера!».

О. О. УСТЯНСЬКИЙ,
доцент кафедри анатомії
людини та гістології

ПОПЕРЕДУ—ДЕРЖАВНІ

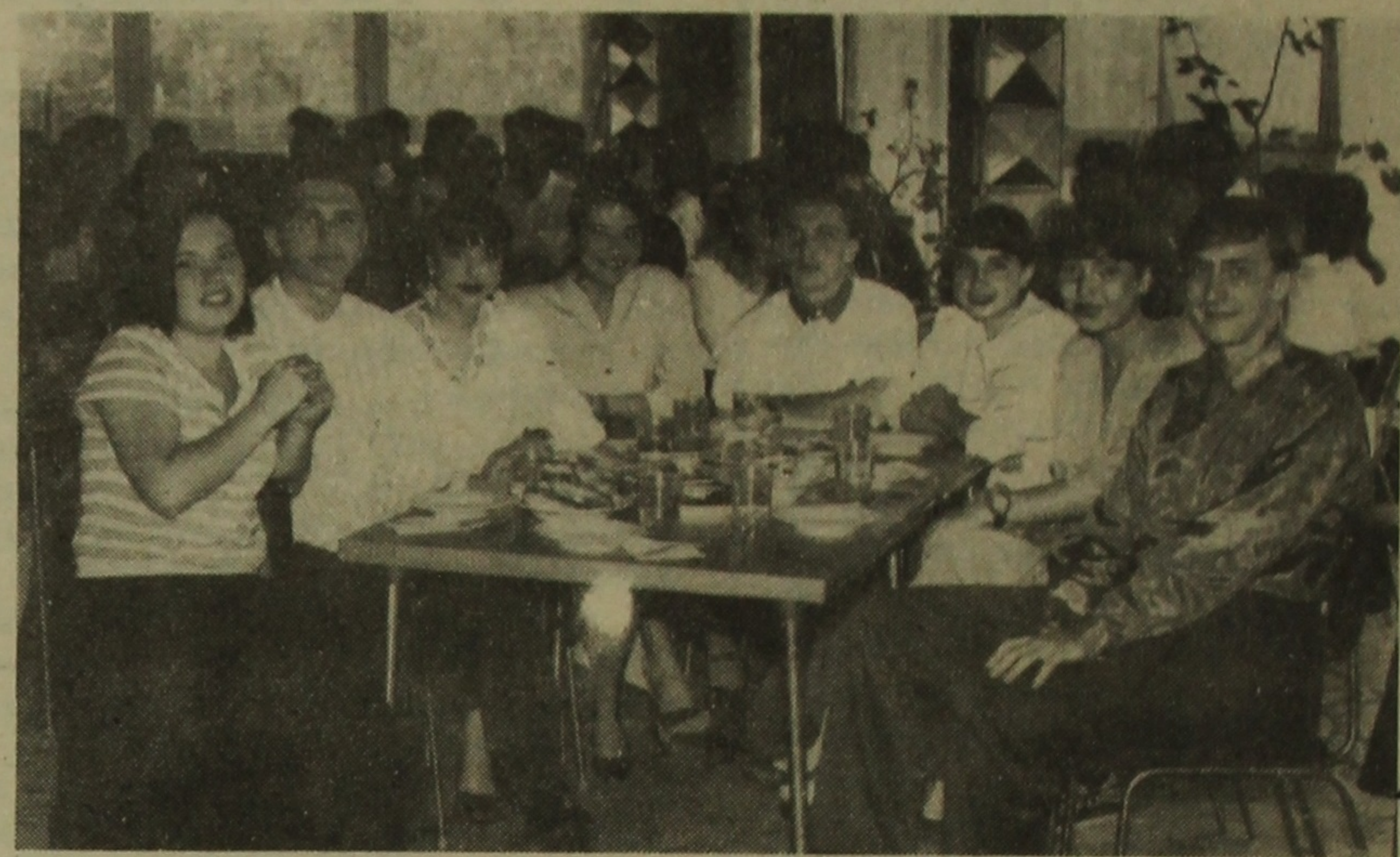
ження. Тому не дивно, що не всі з першого разу склали підсумкові заняття та заліки, приходили на відпрацювання практичних занять. Специфіка вивчення предмету (анатомії людини) така, що не допускає пропусків занять і лекцій: всі теми щільно взаємозв'язані між собою, наступна тема передбачає глибоке засвоєння попередньої. Адже неможливо, наприклад, вивчати нер-

гато пропусків практичних занять і лекцій. А ще важче зараз тим, хто до цих пір не ліквідував заборгованість по підсумковим заняттям.

Напередодні екзаменів на кафедрі створено всі умови для своєчасної і якісної підготовки. Екзаменаційні питання та перелік практичних навичок вже протягом місяця надруковані й вивішені для

З МОЛОДИХ, ТА РАННІХ

Характеристика, що вписана в заголовок, найбільш, мабуть, відповідає сутності й самого економічного факультету, і дня, що носив його назву, дня, який відбувся вперше в історії і економфаку, і СФТІ, і Сумської області, і взагалі України. Все було тільки вищого гатунку (тобто — розрахунку). Достатньо навести той факт, що в святі брали участь кожен другий економфахівець, тоді як на інших факультетах це

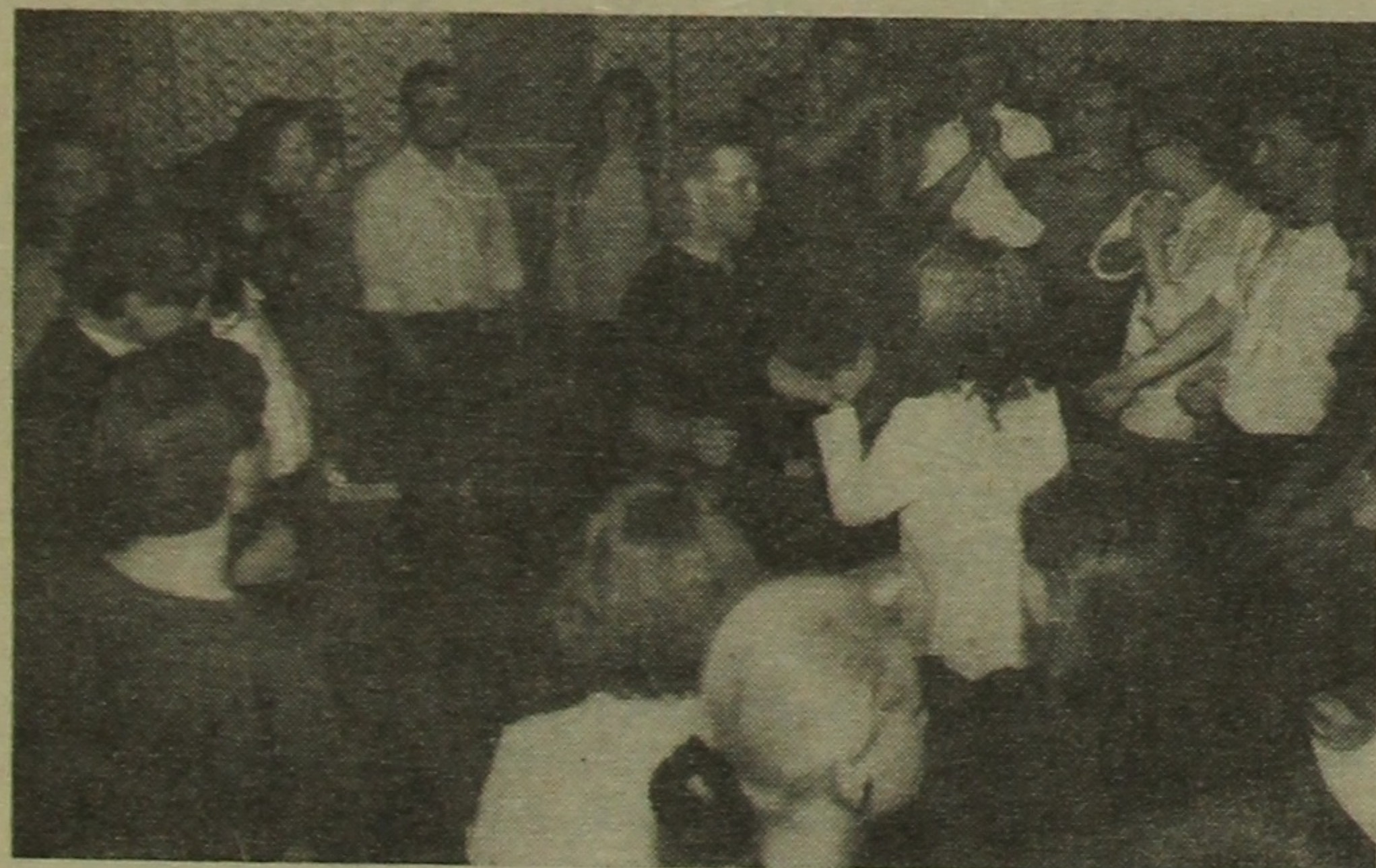

здавалося лише кожному четвертому. Цифри, які наводив у звітній доповіді декан О. І. Карпіщенко, повністю відповідали високій тональності настрою. Хоча б така — 80 відсотків економфахівців здали зимову сесію на «добре» і «відмінно».

Обіцяна учасникам і гостям свята програма була втілена в життя повністю. Про учасників мова вже йшла, гостей було також

чимало: і з кафедри економіки (серед яких виокремлювались як професорськими званнями, так і доброзичливістю О. Ф. Балацький і Л. Г. Мельник), і з інших кафедр.

Ніхто з присутніх не ображався на те, що епіцентр свята цього разу був не в актовому залі, про який взагалі якось забули, а в приміщенні інститутської їдальні, де вдалося провести запрограмовані під-

водне полювання на лис, і стрільбу з люка, і підкидний картинг, і спортивне орієнтування на помацки (в чужій квартирі), і штовхання атомного ядра (за кордон), і пляжний хокей. А ось із оголошеними в програмі стрибками трапилося щось несподіване: замість стрибків з жердиною (з

Бубкою), як було обіцяно, відбулися стрибки з жердиною (через Бубку), зате друга частина стрибків пройшла, як і намічалось: з Бубкою (через жердину). Запрограмований великий заїзд (по обличчю) якщо і відбувся, то десь за рогом. Втім, ніяких даних про це не поступило ні в редакцію, ні у відповідні органи охорони порядку. Так що все — як слід!

рить заступник декана

Анатолій

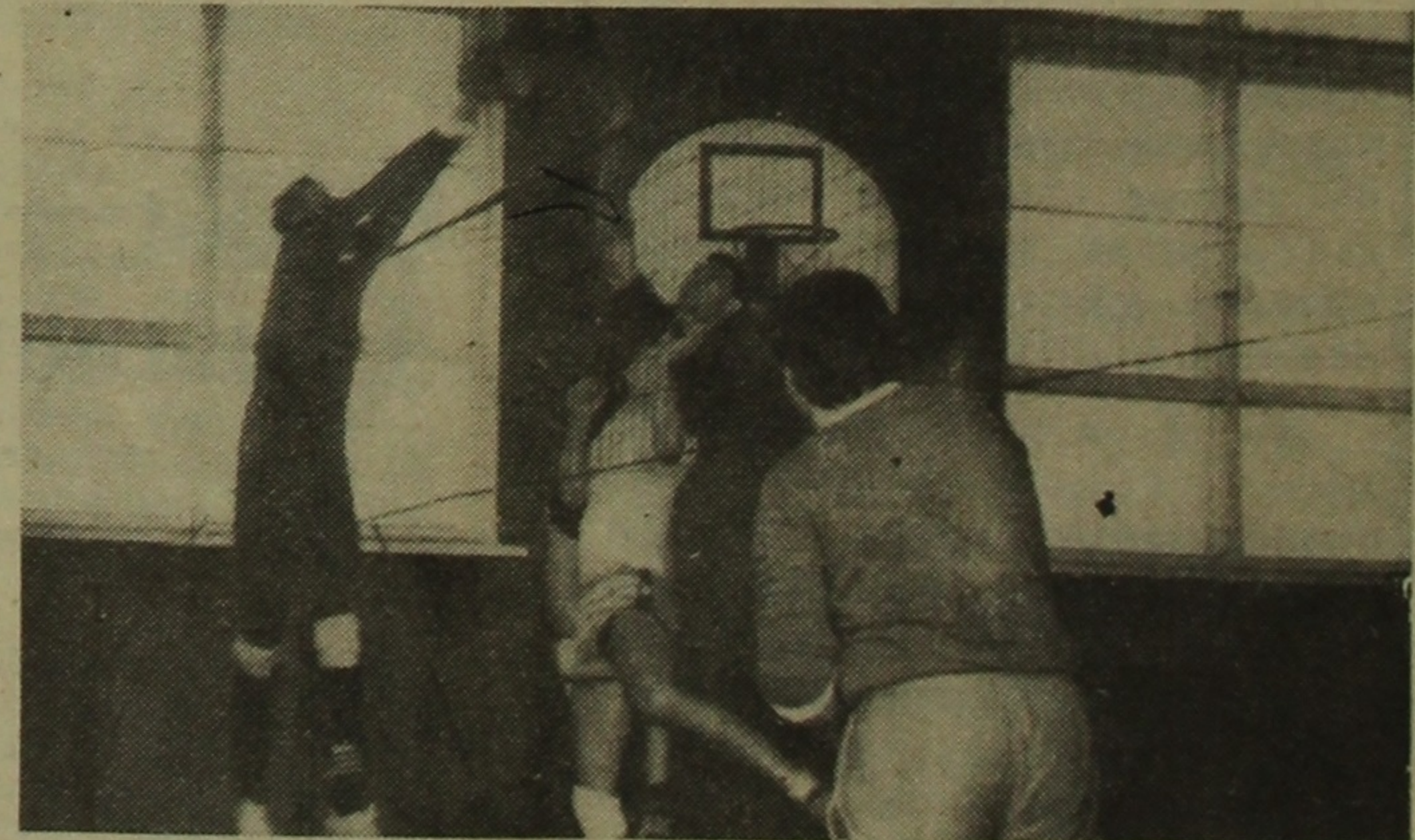
Федорович

Денисенко:

— Цьогорічна науково-технічна конференція підтвердила, що у факультета є ядро, що створює навкруги себе певну атмосферу надії. Досить сказати, що кожен п'ятий наш студент узяв участь в цій конференції. Врахуйте, що новостворений економфак ще остаточно не вбився, як говорить народ, в колодочки, і вже така активність! До того ж, активність неформальна. Певною мірою виправдалися надії на попередній, зимовій, сесії. Принаймні нікого зі студентів не відрахували. Всі по-різному, але успішно подолали екзаменаційні перепони. А от впевненості в тому, що такі ж результати будуть і після наступної

сесії, на жаль, немає. Мабуть, доведеться де з ким розпрощатися. Не хочу називати прізвищ, але є досить серйозно невстигаючі, про що свідчить ціла низка доповідних записок викладачів. Якихось точних цифр не можу поки що навести, бо загальну картину лоточної успішності матимемо лише 1 червня, коли підсумується здавання рейтингу, що зараз оце триває, але для мене вже й так зрозуміло, що без втрат в кількісному складі нашого нечисельного ще факультету не обійдеться. Особливо хвилює перший курс, за другим — хвилювань значно менше. Але, повторюю, міцне ядро у факультета є, воно робить і робитиме погоду надалі.

Фотофрагменти дня
економфаку: декан А. І.
КАРПІЩЕНКО та його
команда.

ДОСВІДЧЕНІ ДЕБЮТАНТИ

і секції іноземних мов. Тому студенти факультету буквально не знали, якій секції віддати перевагу. Хоча заздалегідь була відома програма конференції. От і заслухані доповіді викладачів та студентів. Не дивлячись на велику кількість повідомлень, всі вони були вислухані з великим зацікавленням.

Будь-яке дослідження починається з освоєння методики. Тому слід вітати роботи методичного характеру, проведені студентами С. Гарячим, С. Швайкою, С. Шамрай, Є. Штейман. Вони оволоділи складними методиками сучасних досліджень біологічно активних точок, критичної частоти злиття світових мерехтін, електрогустометрії. Аналіз захворюваності токсоплазмозом вагітних Сумської області провели Б. Пе-

Але ж
свята святами,
а сесійні будні
також
уваги
потребують.
Про загальний стан
справ на економфаці
напередодні сесії гово-

тін, Л. Петіна. Про розповсюдження малярії доповів М. П'ятиця. Н. Мірошніченко проаналізувала вплив промислових токсикантів на організм людини. Цікавими були повідомлення І. Маркевич і Л. Рудько «Провідна система серця», І. Мартусевої «Сучасне уявлення про ретикулярну формуцію головного мозку», Ю. Ворони «Морфологія і гістофізіологія нейрона». А на секції іноземних мов господарювали цікаві повідомлення на медичні теми англійською мовою.

Матеріали досліджень були подані на хорошому рівні, часто навіть без конспектів, з демонстраційним матеріалом. Доповідачі вільно володіли тематикою. Тому й нелегкою була робота журі. І все ж визначені кращі: С. Га-

рчачий та С. Швайка, І. Маркевич та Л. Рудько, І. Мартусева. Їм присуджені призові місця і грошові премії.

Ще хотілось би відзначити дискусії на засіданнях секцій, в яких брали участь всі присутні. Задано було багато складних питань, на які отримані вичерпні відповіді. Створилось враження, що перед слухачами аж ніяк не студенти першого курсу, а значно старших курсів. Це відзначили всі, хто брав участь в дебатах. І взагалі робота конференції пройшла на досить високому рівні, що дозволяє надіятись на те, що до наступної конференції студенти придуть з іще більш значними показниками.

Ф. Г. КОЛЕНКО,
доцент кафедри медбіології

Надовго залишиться в пам'яті студентів І курсу та викладачів першого в Сумах медичного факультету науково-технічна конференція.

Одночасно почалися засідання медико-біологічної, морфологічної секції

Чим живе, чим дихає він, сьогоднішній дипломник? З яким почуттям готується залишити стіни СФТІ — смутку чи полегшення? Чому його навчили тут і чому не навчили? Ці й інші питання редакція адресувала одному з найактивніших своїх дописувачів, машфаківцю Євгену СИВОЛАПУ (МС-81).

ДИПЛОМНИК-93 НАСТРІЙ — ПІДНЕСЕНИЙ, АЛЕ...

— З яким настроєм, Євгене, наближаєшся до дипломної пристані?
— Незважаючи ні на що — з піднесеним. Робота зараз у мене цікава, бо диплом, над яким працюю, реальний: розробка спеціального верстака, що буде задіяний у виробництво на СМВО імені Фрунзе. Призначення його — автоматизація певних технологічних процесів, які поки що виконуються ручним способом.

казати! Та й зацікавленість в конкретних практичних знаннях сприяє цій активності... До мінусів же можна віднести те, що досить часто в контракті не вказується конкретне місце роботи, а це не дозволяє посилити спеціалізацію ще під час занять у вузі, коли для цього є всі можливості. Розумію, що і підприємству нелегко визначити попередньо, де буде конкретне робоче місце молодого фахівця, але ж від цього розуміння справа не покращає. Я ось також — і знаю, начебто, місце роботи, і начальника свого, і чим саме займатися буду, але повної впевненості в тому, що так воно і буде, поки що немає. Так, відсотків на сімдесят... Та й за тих умов, у яких перебуває сьогодні виробництво взагалі, інженерну кар'єру зробити майже неможливо, а перспектива повинна ж бути не тільки в особистому житті.

— А яким чином ти натрапив на таку цікаву і, головне, перспективну тему?
— За допомогою системи «Контракт» отримав призначення на СМВО ім. Фрунзе, де під час практики познайомився з головним технологом виробництва атомних насосів Олегом Львовичем Усачовим, який підказав цю тему, знайшов замовника і став, по сутності, співкерівником мого диплому. Останній же, наскільки мені вдалося, за своєю тематикою не має аналогів, тому ще існують труднощі і з розробленням схеми самого процесу...

— А якщо подивитися на той шлях, що позаду, — які думки приходять? Хоча б з приводу того ж таки навчального процесу?

— Давай повернемося до системи «Контракт», дію якої ти випробував на собі. Її плюси й мінуси?
— Плюс перш за все в тому, що така система взагалі є. В наш час навіть при її існуванні багато в кого немає впевненості в майбутньому, а якби не було... До плюсів слід віднести і те, що в рамках системи починаєш активніше працювати під час проходження практики: треба ж себе по-

— У нашій групі досить незвичайна ситуація. Коли поступали — була спеціальність 05.01 (технологія машинобудування, МРВ та МРІ), а через рік МРВ та МРІ виокремились. У зв'язку з цим прийшлося вчитися по програмі, яка не була доведена ще до потрібного ступіня досконалості. Наприклад, є такий предмет «Система управління верстатів», що читається протягом сезону. Досить об'ємний курс втиснутий у замалі для нього часові межі, що привело до недостатньої кількості практичних занять. А на заводах же зараз верстати в основному з ЧПУ. До того ж, з трьох систем, які вивчаються, одна вже настільки застаріла, що на підприємствах не використовується.

— Твоя думка про рейтинг.
— Нашу групу ця система за-

чепила мало. Втім, встиг помітити, що й вона досить суб'єктивна. Дуже багато, якщо не все, залежить від викладача, а викладачі, як відомо, різними бувають. Доводилося зустрічатися з випадками, коли рейтинг ставився в залежності від постійності відвідування занять, а не від наявності конкретних знань.

— А громадська робота? Ти, Євгене, здається, був заступником голови студентського профкому?

— Так, а до цього — головою профбюро факультету, тому деякий досвід є і, спираючись на нього, можу сказати лише, що громадська робота вже не та, що була ще декілька років тому. Актив працює так, як і раніше, а от студентський загальний став значно інертнішим. Прикмети часу, нічого тут вдіяти не можна. Хотілося б сказати ще декілька слів про навчальний процес...

— Будь ласка. Це, мабуть, єдиний процес, про який завжди можна говорити, скільки б уже не було сказано, бо доки живемо на цьому світі, доти і навчаємось.

— Ні, я суто про інститутські враження. Намагаюся пригадати, що не так, не аби зайвий раз побуркотіти, а для іншого — раптом стане комусь у пригоді. От, скажімо, є такий предмет САПР (система автоматичного проектування), а машин, які здійснювали б оте проектування, немає. Або такий от момент, коли не достатньо конкретних знань: «Технологія машинобудування» читалась цілий семестр, голої теорії вистало, а як оформити, наприклад, технологічну документацію — невідомо. А це ж потрібно. Намагаюся самотужки навчитись, так на виробництві потім від нашої самодіяльності в жах приходять. От і лунає: «І чому вас тільки в інститутах вчать?».

— Але чомусь таки вчать?

— Аякже! І багато чому. Тому й хочеться, користуючись нагодою, подякувати всім викладачам, які, незважаючи ні на що, нас все ж таки чомусь навчили. Окремо хочу подякувати Лідії Федорівні Руденко, нашій замдекана. Тепер, коли вже ніхто не запідозрить в підлабузництві (бо ж дипломник), можу зізнатись, що до неї, як до чудової людини і не менш чудового викладача, у мене особливе ставлення. Кажучи по-шкільному, вона — мій улюблений вчитель. Ну от, шкільних звичок ще не позбавився, а треба вже й з інститутом прощатися. Що то чекає в новому морі, житейському...

Чи для жуків отрута?

Колорадський жук — лихо не тільки для картоплі, а насамперед для того, хто її посадив, плекаючи надію, що збере добрий урожай, який стане неабиякою підмогою сімейного достатку. Отож клятому жукові й оголошується жорстока війна, перевага в якій віддається все частіше зброї імпортних отрутохімікатів. По-перше, і жуки імпортні (колорадські ж!), по-друге, довіра до будь-чого закордонного чомусь ніяк не втрачається не тільки в політиці, й в побуті, незважаючи на безліч прикладів, коли яскрава зарубіжна етикетка виявляється зовсім не знаком якості, а скоріше навпаки.

Багато розмов йде про те, що прекрасно діє проти жуків, наприклад, суперпрепарат «КАРАТЕ». Доводилось чути: «Покропили город — і жодного жука, картопля по пояс вимахала...». А про те, чи варто вживати картоплю, яку навіть жуки їсти відмовляються, автори захоплених відгуків навряд чи задумуються. А даремно. Два роки тому експерти Всесоюзного НДІ гігієни та токсикології пестицидів та полімерів пластичних мас внесли до списку заборонених саме отой препарат «Карате», який сьогодні став таким популярним серед наших дачників.

Отож, дорогі колеги, не дуже довіряйте моді, а заразом і надписам, що дозволено, мовляв, Міністерством охорони здоров'я. Всесоюзних інститутів уже давно нема. Нові відповідні структури ще не склалися остаточно, а тому можливі будь-які казуси. Дозвіл на продаж небезпечних не тільки для жуків, а й для людей пестицидів у наших господарських магазинах міг з'явитися й не досить законним шляхом. За повідомленнями світової преси, фірми, що виготовляють такі препарати, попадались вже в інших країнах на хабарях в декілька мільйонів доларів. У нас це могло б коштувати їм і дешевше.

Перехід науки на держгосподарські відношення відкрив безмежні можливості для укладання угод з інфірмами-виготовлювачами добрих та отрутохімікатів. Так, фахівці перевіряють їх якість. Але ж чи прислуховуються до їхньої думки ті, хто «замовляє музику». Тільки за останній час в список дозволених до застосування на пшениці, капусті, буряках та ін. попали препарати, що негативно впливають на людину й навколишнє середовище: «ФЮЗІЛАД», (висока репродуктивна токсичність з канцерогенним ефектом), «ІМПАКТ» (канцерогенний, ембріотоксичний, негативний впливає на репродуктивну функцію), «СПОРТАК» (канцерогенний), «РУБІГАН» (викликає гематоаденому), «ЗЕЛЛЕК» (стійкий до ста днів, терагенно впливає на живі організми), «НОМОЛІТ» (стійкий до 270 днів, канцерогенний), цим препаратом нещодавно оброблялися лісові масиви на Києвщині, про що повідомляла республіканська преса.

Перелік можна й продовжувати. Та навряд чи стане від цього легше тим, хто мусить випробувувати дію контрактних хімікатів на собі та своїх нащадках (негативний вплив дається взнаки і генному рівні). Тобто нам з вами.

Сьогодні по радіо широко рекламують «ДЕЦЕМИД», біологічний засіб боротьби з сільськогосподарськими шкідниками на присадибних ділянках. Як повідомляють працівники лабораторії біологічного захисту рослин Інституту екології і токсикології хімічних речовин, цей препарат пройшов у них лише попередні випробування. Ніхто поки що до ладу не знає про віддалені наслідки його застосування. І взагалі серйозні дослідження ще не проводились.

Подібні приклади можна наводити без кінця. Тому що безконтрольність, яка зростає за останні два роки, відкрила безмежні можливості для перетворення України в хімічний і біологічний полігон, а її громадян — у піддослідних кроликів.

А що ж учені! Чому мовчать і не б'ють тривогу! Ні, не мовчать вони. Та хіба докричався, коли кожному болять своє і болі інших не чути! Коли було створене Міністерство екології України, то учені підготували й передали туди цілий пакет пропозицій, реалізація яких дозволила б захистити народ України від хімічної експансії іноземних фірм. Та поки реакції Міністерства катма.

Отже, шановні колеги-дачники, будьте обережніші, вибираючи зброю для боротьби з колорадським загарбником наших картопляних ділянок. Те, що вже перераховані препарати і такі, як «НУГЕЛ», «РІНКОРД», «ЦІМБУШ» тощо, ефективні проти городніх шкідників — тільки півправа, а вся правда в тому, що небезпечні вони і для людей, і для навколишнього середовища.

БЕЗМЕЖНО РІЗНІ

СОЦІУМ

Історія людства, історія країни, історія міста, села, людини... Різні точки зору існують і на всесвітню історію, і на окремі історії, безмежно різні, але існують в історії і кожної країни, і кожної людини такі події, такі дати, що є своєрідними віхами, приглядаючись до яких можна зробити ті чи інші висновки — знов-таки безмежно різні, та все ж висновки. Отож лабораторія соціологічних та психологічних досліджень СФТІ і спробувала з'ясувати відношення студентів до деяких саме отаких історичних подій. Метод — соціологічне анкетування. Кількість опитаних — 368 студентів і та 2 курсів з усіх п'яти факультетів.

Цікаві, безсумнівно, дані опитування з метою з'ясування рівня оцінки власних знань історії м. Суми та Сумської області. Були такі (й чимало), котрі взагалі виявилися неспроможними дати будь-яку оцінку. Лише серед другокурсників АВ-факультету і першокурсників хіміаду таких не виявилось, а на медфакці їх майже третина (27,7%). Також приблизно третина, але вже спроможних на самооцінку, визнали рівень своїх краєзнавчих знань низьким (25,6%), задовільним вважають свій рівень більшість (42,2%), добрим — 16,6, відмінним — 6,8%.

На запитання «Які історичні події найбільш важливі у вашому житті?» відповідь дали 155 чоловік, тобто не змогли (або не захотіли) визначити власну позицію 57,9% опитаних. Згідно цим відповідям, найбільш значимими подіями для студентів є: — власний день народження, тоб-

- то подія історії свого особистого життя (47 чоловік);
 - Новий рік (10);
 - вступ до вузу (7);
 - різні події в сім'ї (6);
 - 9 травня (12);
 - розпад Радянського Союзу (12);
 - серпневий путч (10);
 - створення суверенної України (10);
 - Велика Вітчизняна війна (4);
 - перебудова (4);
 - зростання цін, нестабільність (4).
- Відношення до історичних подій, за думкою опитаних, залежить від соціально-політичних поглядів людини (50,6%), від рівня духовного і культурного розвитку в країні (36,7), від особливостей національної свідомості (14,9), від оцінки тих чи інших подій в родині (12,3), від можливості звичайного співчуття й розуміння того, що відбувається.
- Мотиваційна ж структура виглядає так: вплив органів інформації (ТБ, радіо, преса), зміни в країні на даному етапі, пануюча ідеологія, відношення більшості народу до свого минулого та родинні традиції. Не може не звернути на себе увагу той факт, що на мотив екологічної ситуації (один із найважливіших останнім часом) вказали усього 4,2% студентів.
- Мотиваційна сфера відношення до історичних подій безпосередньо з навчальним процесом не пов'язана. Традиційні свята (23 лютого, 8 Березня, 1 та 9 Травня, 7 листопада)

- надають студентам можливість:
 - цікаво провести дозвілля (41,2%);
 - просто відпочити, виїхати на природу (38,6);
 - поспілкуватися з рідними, друзями, знайомими (37,3);
 - присвятити зайвий день навчання (7,5).
- Вдумливого читача не може залишити байдужим і думка певної частини студентів про деякі зі свят. Так, день 24 серпня для 29,5% є звичайним вихідним днем, для 12% — шкодування про помилки політиків, внаслідок яких розпався Радянський Союз, інші ж, близько 24,4%, відчувають в цей день зміцнення почуття національної гордості, а ще 28,9% — плекають надії на духовне і культурне відродження України. Позитивно оцінюють історичні події, що означені датою 7 листопада, 15,3%, а негативно — 69,2%.
- Висновки, зроблені фахівцями лабораторії за результатами опитування, такі: значущість власного дня народження в історії власного життя — в психологічній науці — факт відомий. Дані, що отримали за допомогою проведеного дослідження, підтверджують деякі відомі концепції, що, до речі, свідчить про достовірність опитування. Однак якихось явних особливостей історичного мислення не зафіксовано. Зате зафіксований розрив між історією окремого, індивідуального життя й історією життя країни, який, на думку соціопсихологів, можна ліквідувати створенням і реалізацією концепції розвитку історичного мислення в студентів.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ

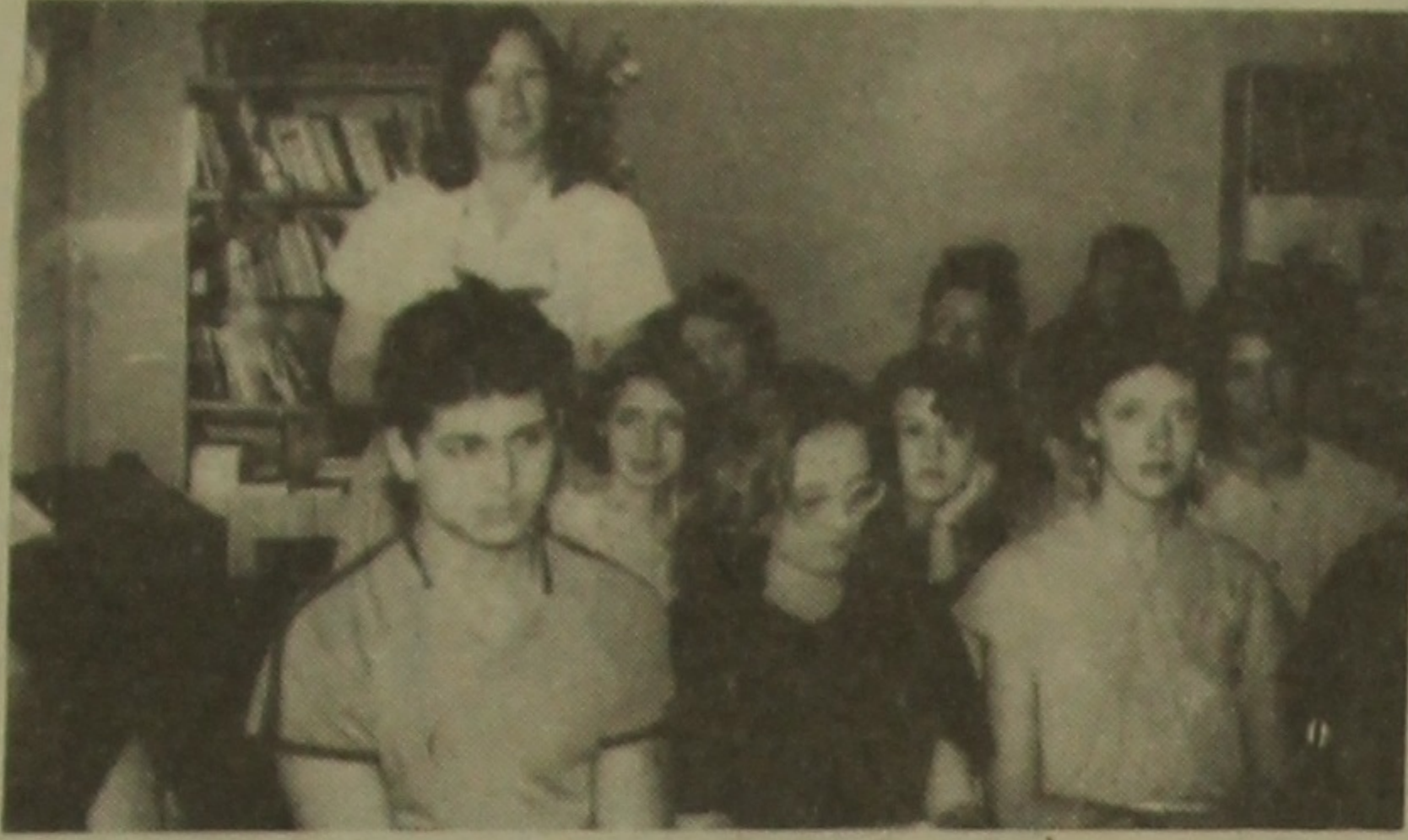
СВЯТО

Незабутні три травневі дні принесло на Сумщину Міжнародне Шевченківське літературно-мистецьке свято «В сім'ї вольній, новій». Воно прийшло до нас саме в найважчий час творення Української держави, щоб ми по-справжньому прилучилися до творчості великого поета і пророка й саме в ній черпали надії на

те, що «оживе добра слава, Слава України, і світ ясний, навечірній тихо засяє...».

Здається, якимись іншими виглядали в ті дні й наші люди: не лише про хліб насущний галасували в троллейбусах, не сварилися в чергах за останнім десятиком палок ковбаси. Ми якось органічно ввійшли в

свято. Та й як могло бути інакше, адже ми жили освячені Тарасовим словом, освячені самою Україною. І саме в тому, що вдалося

це відчутти, неперехідне значення свята.

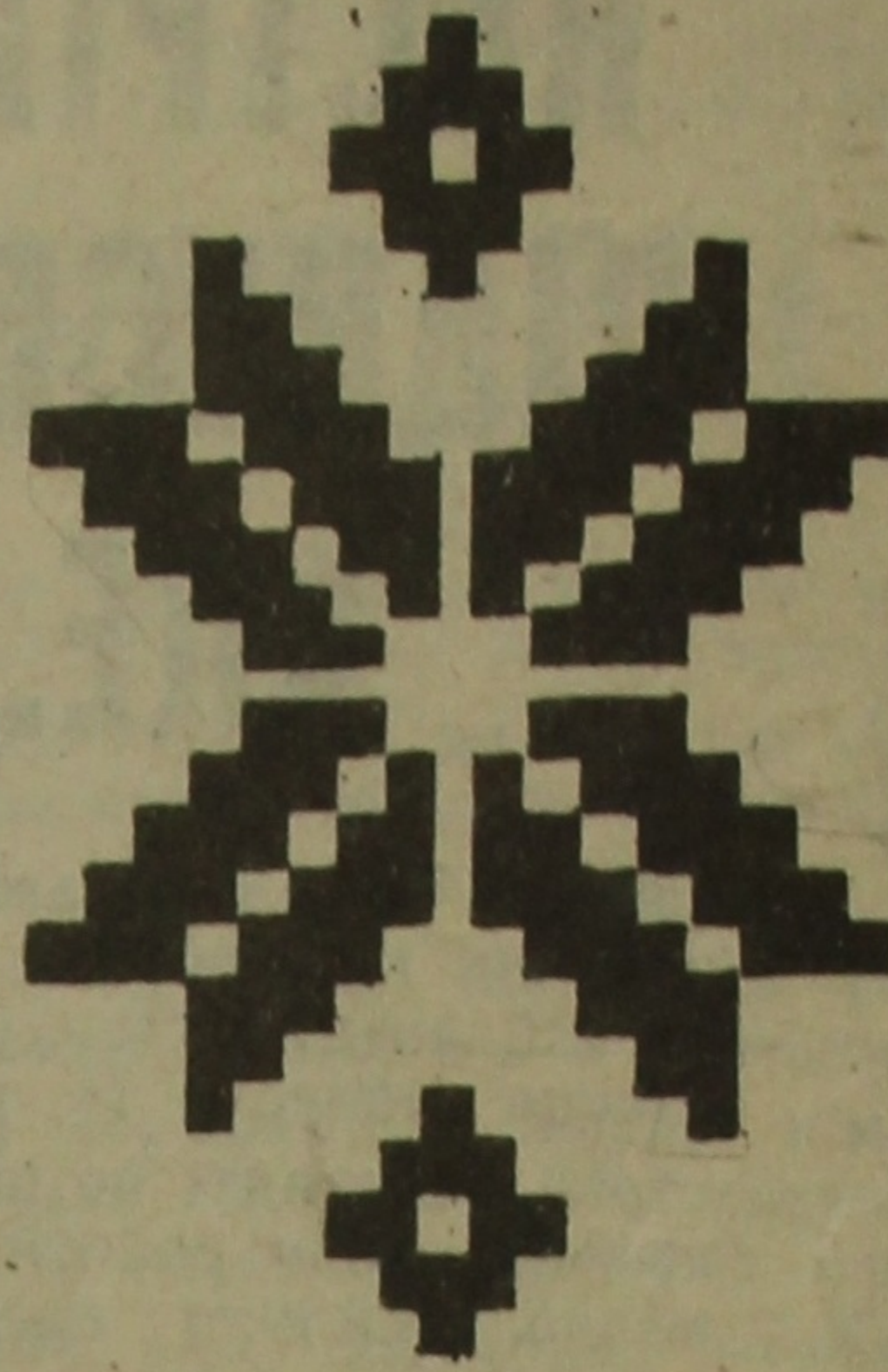
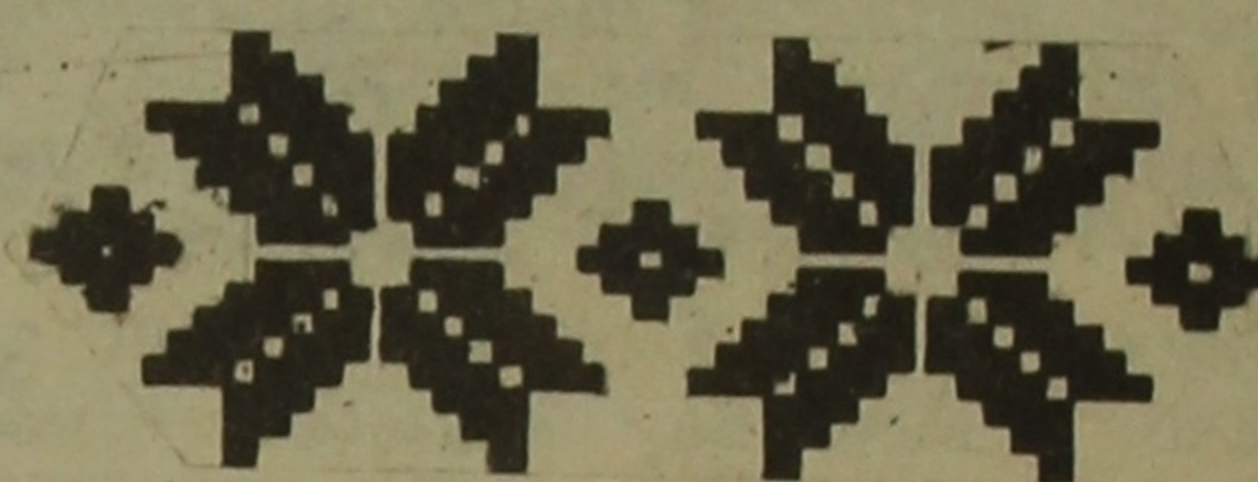
Без перебільшення можна сказати, що й гості зі всієї України, близького та далекого зарубіжжя, були вражені відкриттям: який то, виявляється, чудовий наш край. А головне — не зросійщений.

Про це ж говорили прозаїк, Лауреат Державної премії ім. Шевченка Володимир Дрозд та поет Віктор Кордун на зустрічі з колективом нашого інституту. Потім Володимир Дрозд з великою симпатією відгукувався про наш інститут на прес-конференції для журналістів видань області та республіки. Взагалі ж упродовж свята відбулося понад 200 зустрічей письменників, художників, митців у колективах.

З Сум вихлюпнуло свято на всю область, потекло в Лебедин, Конотоп, Кролевець, Глухів. І митингом та грандіозним концертном за участю Київських артистів закінчалося в Ромнах.

Значимості святові надала присутність Голови Верховної Ради Івана Плюща, віце-прем'єра Миколи Жулинського, міністра культури Івана Дзюби, відомих письменників, серед яких і уродженці нашої області Дмитро Білоус, Олена Ющенко, Михайло Шевченко, Олександр Шугай, Станіслав Реп'ях, Анатолій Таран, Григорій Білоус. Активну участь взяли члени Сумської філії

»В СІМ'І

ВОЛЬНІЙ,
НОВІЙЦЬОГО
РОКУ
ПРИЙМАЛА
СУМЩИНА

Спілки письменників та обласного літоб'єднання. Ділячись враженнями від свята поет із Києва Микола Томенко зазначив:

— Це — свято-роздум над минулим і сьогоденням, це — свято повернення до істинного, нелакованого Кобзаря. Отже, як молив і благав Тарас — «Обніміться ж, брати мої!».

НА ФОТО: зустріч у літературній вітальні СФТІ; на митингові біля пам'ятника Шевченкові в Сумах.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського фізико-технологічного інституту«РЕЗОНАНС»
газета Сумського фізико-технологічного інституту«RESONANCE»
the newspaper of Sumy Institute of Physics and Technology.

Перший номер газети вийшов у світ 29 жовтня 1991 року.

Реєстраційне свідоцтво СМ-054.

Обсяг — 1 друкований аркуш, приведений до 4-х полос формату А-3. Газета видрукувана в Сумській обласній друкарні управління по пресі. Туди й просимо звертатися з приводу якості за телефоном 27-70-80. Замовлення 2600.

Наклад 500 примірників.

РЕДАКТОР
Володимир САДІВНИЧИЙ.КОРЕСПОНДЕНТ
Василь ЧУБУР.
ФОТОГРАФ
Олександр КОРОЛЬКОВ.КОРЕКТОР
Ганна ТРЕЙТЯК.
ХУДОЖНИК
Борис МЯКИШЕВ.

Редакційний колектив приймає пожертвування свіжими ідеями, смаженими фактами, досягнутими думками, знятими з печі критичними зауваженнями, солодкими словами.

ЗНАЙТИ
нас можна на четвертому поверсі головного корпусу в кімнаті 409-А.

ПОГОВОРИТИ,
набравши телефонний номер 33-33-26.

НАДІСЛАТИ
листа, написавши адресу:
244007, Суми, вулиця Римського-Корсакова, 2.

ВЕЛЬМИШАНОВНІ
редактори та журналісти газет обласного штабів! Котий «передирасте» з «Резонансу» — не забудьте платити гонорар нашим співробітникам і авторам.

літературно-мистецькі
ТАРАСА
ТАРАСА

Пожартували не на жарт

— так можна охарактеризувати те, що відбулося в місті Луцьку, де проходив перший фінал першого загальноукраїнського конкурсу інститутських команд веселих та кмітливих. Усього було учасників — чотирнадцять.

Наші, фізтехівці, перші... після призової трійки. Що поробиш — інфляція, економічна криза, от і не хватило приза, чи то бач — на приза... Але головної мети наша

команда досягла — рідний інститут розрекламувала на вищому рівні. В усіх куточках України знають, що такий є. І не просто є, а ще й як є! А це вже — не жарт.

Вправа 4.

Читайте книгу, суворо вертикально переміщуючи очі по центру з повним охопленням всього поля тексту. Фіксація очей та частково горизонтальні рухи допустимі лише в місцях з найбільшою інформативною густотою. Для вправи виберіть 10—12 науково-популярних книг в 50—100 сторінок кожна журнального формату. Перші дві-три книги підготуйте; проведіть простим олівцем легкі вертикальні лінії по центру сторінок. На одну сторінку намагайтесь витратити 15 секунд. Або ж візьміть інтегральний час — 100 сторінок за 25 хвилин. По закінченні читання спробуйте відповісти на питання: назва книги, автор, вихідні дані, про що книга, найбільш цікаві факти, події.

Протягом 2—3 днів читайте одну книгу об'ємом 50—100 сторінок. Потім за той же строк читайте 1—2 книги в 100—150 сторінок.

УРОКИ
РАЦІОНАЛЬНОГО
ЧИТАННЯ

Читання по вертикалі:

Під час традиційного читання очі рухаються рівномірно зліва направо по сторінках і по закінченні кожного рядка повертаються на початок слідувачого. При швидкому ж читанні рухи очей економніші, оскільки очі проходять всю сторінку тексту найкоротшим шляхом — по прямій лінії. Вашій увазі пропонуємо ряд вправ, що

дадуть змогу розширити поле сприйняття інформації.

Вправа 1.

Виберіть будь-яке слово в тексті. Дивлячись тільки на нього не рухаючи зіницями, намагайтесь прочитати якомога більше прилеглих слів.

Вправа 2.

Відшукайте найвузжучу газетну колонку, проведіть по її центру зверху вниз яскраву лінію і, опускаючись по ній поглядом, намагайтесь, не рухаючи зіницями, читати по всій ширині рядка. Коли навчитесь читати вузькі колонки, вибирайте більш широкі, і так до ширини сторінки книги, журналу.

Вправа 3.

Погляньте у вікно і зафіксуйте свій погляд на одному з побачених об'єктів (дерево, балкон та ін.), не рухаючи зіницями, назвіть якомога більше предметів, що оточують вибраний об'єкт.